

Informe jurídic del Plec de clàusules administratives particulars que regula el contracte d'obres de “EXECUCIÓ DE LES OBRES D'ACTUALITZACIÓ DEL DESGLOSSAT NÚM. 1 DEL PROJECTE D'AUGMENT DE LA CAPACITAT DE DESGUÀS DELS ÒRGANS DE LA PRESA DE LA BAEELS I REHABILITACIÓ DE JUNTES DE RETRACCIÓ DEL CANAL DEL SOBREEIXIDOR EXISTENT – COFINANÇAT PEL FONS EUROPEU DE DESENVOLUPAMENT REGIONAL (FEDER) UE, FEDER CATALUNYA 2021-2027. Clau: CTN2600111”

Antecedents

El Departament de Contractació sol·licita l'emissió de l'informe jurídic del Plec de clàusules administratives particulars del contracte especificat a l'encapçalament (PCAP), d'acord amb l'article 122.7 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, per la qual es transposen a l'ordenament jurídic espanyol les Directives del Parlament Europeu i del Consell 2014/23/UE i 2014/24/UE, de 26 de febrer de 2014 (LCSP).

Objecte i règim jurídic

El PCAP que es sotmet a informe regula la licitació d'un contracte que té per objecte l'indicat a l'apartat A del quadre de característiques i que consisteix en l'execució de les obres del “Desglossat 1 del Projecte d'augment de la capacitat de desguàs dels òrgans de la presa de La Baells i rehabilitació de juntes de retracció del canal del sobreeixidor existent – cofinançat pel Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER) UE, FEDER CATALUNYA 2021 – 2027”. La licitació de les obres del projecte constructiu originari es va declarar deserta, per aquest motiu ha calgut actualitzar els preus unitaris i les despeses auxiliars de les partides contemplades per adaptar l'obra a executar a la realitat del sector. Amb el present contracte es licita de nou el projecte revisat en el benentès que les obres només abasten una part de les actuacions projectades, concretament, les de reparació de les juntes i la rehabilitació del canal del sobreeixidor. Els contractes complementaris de direcció de les obres i coordinació de seguretat i salut hauran d'ajustar les seves vigències a la contractació de les obres cas que ja s'hagin licitat.

L'actuació està recollida a la planificació vigent, en el Programa de mesures del Pla de gestió del districte de conca fluvial de Catalunya del tercer cicle (2022-2027), dins la mesura "B5.007 Millores en l'embassament de Baells". Aquesta mesura és genèrica caldrà que els promotors facin el seguiment de les actuacions que s'acullin a la mateixa i que han de tenir cobertura dins la despesa planificada. S'incorpora en aquest apartat A el codi CVP per identificar l'activitat econòmica objecte del contracte, 45262330 - Treballs de reparació de formigó. L'objecte s'encabeix dins de la tipologia contractual d'obres descrita a l'article 13 de la LCSP.

En aquesta licitació no es preveu la divisió en lots ja que el valor estimat del contracte no supera els 500.000€. Es justifica d'acord amb el criteri d'actuació 3.1.a) de la Directriu 1/2018 de la Direcció General de Contractació Pública per la qual es fixen els criteris d'actuació de la divisió en lots en els contractes d'obres de la Generalitat i el seu sector públic. D'acord amb l'exposat no escau justificar la indivisibilitat de l'objecte per necessitats de coordinació de les tasques, cal doncs eliminar aquesta previsió del PCAP.

En aquesta licitació no és d'aplicació la disposició addicional segona del Decret legislatiu 2/2002, de 24 de desembre, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei 4/1985, de 29 de març, de l'Estatut d'Empresa Pública Catalana, recentment modificada pel Decret llei 3/2025, de 4 de març, pel qual s'adopten mesures urgents en matèria de contractació pública, pel fet que l'import de les obres que resulta del projecte constructiu no supera els 15M d'euros. Amb la nova regulació s'incrementen els imports dels encàrrecs de licitació dels contractes d'obres i els seus complementaris a l'empresa pública Infraestructures de la Generalitat de Catalunya SAU.

De conformitat amb l'article 9.3 del Text refós de legislació en matèria d'aigües de Catalunya, aprovat pel Decret legislatiu 3/2003, de 4 de novembre (TRLMAC), el contracte té naturalesa administrativa i és d'aplicació el règim jurídic establert a la LCSP, essent l'ordre jurisdiccional contenciós administratiu el competent per resoldre les qüestions litigioses entre les parts.

El contracte té un valor estimat de 310.350,20€ (més IVA) i, en aplicació de l'article 20 de la LCSP, no està subjecte a regulació harmonitzada. L'objecte del contracte està cofinançat amb el Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER) de la Unió Europea, en el marc del Programa del FEDER de Catalunya 2021-2027.

Procediment d'adjudicació i tramitació de l'expedient

L'adjudicació del contracte es realitza per tramitació ordinària i mitjançant el procediment d'adjudicació obert simplificat previst a l'article 159.1 de la LCSP, atès que el seu valor

estimat no supera els 2.000.000€ (més IVA) i que no es preveuen criteris d'adjudicació sotmesos a judici de valor.

En l'acta de comprovació del replanteig previ es fa constar que els terrenys es troben disponibles.

El procediment de licitació i d'adjudicació es realitza mitjançant l'Eina de Sobre Digital.

D'acord amb la disposició addicional quinzena de la LCSP la tramitació de la licitació comporta la pràctica de les notificacions i comunicacions que en derivin per mitjans exclusivament electrònics, mitjançant el sistema e-NOTUM i la Plataforma de Serveis de Contractació Pública de la Generalitat de Catalunya.

Així mateix, d'acord amb la disposició transitòria tercera de la LCSP i l'article 159.4.a) de la LCSP, comporta l'obligació per a les empreses licitadores d'estar inscrites al Registre Electrònic d'Empreses Licitadores (RELI) o en el Registre Oficial de Licitadors i Empreses Classificades del Sector Públic (ROLECE) a la data final de la presentació d'ofertes. No obstant això, per tal de no limitar la concurrència, també es considera admissible la proposició de l'empresa licitadora que acrediti haver presentat la sol·licitud d'inscripció en el corresponent Registre juntament amb la documentació preceptiva, sempre que aquesta sol·licitud sigui de data anterior a la data final de presentació de les ofertes.

Contingut del plec de clàusules administratives particulars

El contingut del PCAP s'adequa al règim general establert a la LCSP que transposa a l'ordenament jurídic espanyol les Directives del Parlament Europeu i del Consell 2014/23/UE i 2014/24/UE, a la Guia actualitzada de redacció de plecs de clàusules administratives particulars de la Junta Consultiva de Contractació Pública i al Manual de comunicació del Programa del FEDER de Catalunya 2021-2027 elaborat per la Direcció General de Fons Europeus i Ajuts d'Estat del Departament d'Economia i Finances. Concretament, seguint les previsions d'aquest últim document, s'inclou la referència a la participació de la Unió Europea i al programa específic del FEDER, l'emblema del període i la clàusula en què consten les obligacions de l'adjudicatari pel que fa a les normes de visibilitat, transparència i comunicació (clàusula 29.p del PCAP). Es recomana que s'indiqui el percentatge màxim de finançament europeu a efectes informatius (40% de la despesa elegible).

Les dades econòmiques del contracte es contemplen a l'apartat B del quadre de característiques i a la clàusula tercera. D'acord amb l'article 102.4 de la LCSP el preu del contracte es determina per preus unitaris. El valor estimat del contracte és de 310.350,20€ (més IVA). Aquest valor equival a l'import de licitació. El pressupost base de licitació inclou l'IVA i té un valor de 375.523,74€. La justificació de l'import d'execució de les obres es recull

al desglossat 1 del projecte constructiu. Respecte a l'adequació dels imports i dels seus mètodes de càlcul incorporats en el PCAP s'estarà al que determini l'OCEF al seu informe.

Consta a l'apartat C del quadre de característiques i a l'apartat cinquè de la clàusula tercera que s'han complert tots els tràmits per assegurar l'existència de crèdit per al pagament de l'objecte del contracte. S'indica l'import assignat a l'exercici pressupostari 2026, el projecte, el compte comptable al que s'imputarà la despesa i la seva descripció. Respecte l'adequació del crèdit consignat s'estarà al que pugui informar l'OCEF en el seu informe. En aquest apartat C també es fa constar que el contracte està cofinançat amb fons europeus FEDER.

L'apartat D del quadre de característiques i la clàusula quarta fixen un termini d'execució de les obres de 5 mesos. La clàusula quarta regula l'inici de les obres amb la signatura de l'acta de comprovació del replanteig i la seva finalització amb la signatura de l'acta de recepció. A l'apartat R del quadre de característiques es fixa el termini de garantia de les obres en un any transcorregut el qual sense que puguin imputar-se responsabilitats a l'adjudicatari es retornarà la garantia definitiva d'acord amb la clàusula trenta-vuitena. Aquest termini podrà ser de fins a tres anys en cas que l'adjudicatari l'ofereixi.

En aquesta licitació no s'admeten variants.

Tal i com s'especifica a la clàusula onzena i a l'apartat F del quadre de característiques, els licitadors hauran de presentar un sobre vist que el PCAP preveu únicament criteris d'adjudicació automàtics.

La solvència requerida per participar en la licitació es preveu a l'apartat G del quadre de característiques i clàusula desena. D'acord amb l'article 77.1. a de la LCSP, com que el valor estimat de les obres objecte d'aquesta licitació no supera l'import de 500.000€ no s'exigeix l'acreditació dels licitadors de la solvència mitjançant la classificació empresarial d'obres, és per això que cal revisar el contingut de la clàusula desena.

En aquest apartat G es determina la solvència econòmica i financera mitjançant l'acreditació d'un volum anual de negocis mínim de 465.525,30€, referit a l'any de major volum de negoci dels tres últims conclosos. L'import requerit no supera l'1,5 del valor estimat del contracte previst per la llei com màxim, de manera que la solvència es pot considerar proporcional amb l'objecte del contracte (article 87.1.a de la LCSP). I pel que fa a la solvència tècnica o professional cal acreditar-la d'acord amb l'article 88.1.a de la LCSP, és a dir, justificant un volum anual d'execució d'obres del mateix tipus de les que es liciten, referit a l'any de major execució dels últims cinc anys, per un import mínim de 217.245,14€. Respecte dels imports de solvència requerits amb la naturalesa del contracte s'estarà al que disposi l'OCEF en el seu informe.

D'acord amb la llei també es permet l'acreditació de la solvència mitjançant la classificació empresarial d'obres. En l'apartat G es fixen dues classificacions, una per un grup específic i dos subgrups, i, l'altra "com a opcional" en un grup diferent. El RGLCAP és la disposició que regula la classificació dels contractes, específicament, l'article 36 d'aquesta reglament estableix les normes que els òrgans de contractació han de tenir en compte alhora de determinar la classificació. D'entre aquestes previsions només es contempla la possibilitat d'exigir més d'un subgrup condicionat a certes limitacions. Es recomana que es revisi que la fixació de la classificació d'aquest contracte s'adequa a la norma, així com a la possibilitat d'acollir-se només a una de les classificacions previstes.

En aplicació de les previsions de l'article 76.2 de la LCSP, s'exigeix als licitadors, a més d'acreditar la seva solvència, la presentació d'un compromís d'adscripció permanent dels membres de l'equip indicats a l'annex 1 amb els requisits descrits, compromís que s'ha de formalitzar segons el model que figura en aquest mateix annex en el qual s'identifiquen els membres de l'equip per referència al perfil professional requerit. No es permet incloure en el compromís els noms d'aquestes persones ni cap altra dada identificativa i s'adverteix de l'exclusió de l'oferta en cas d'incompliment.

Els criteris d'adjudicació s'especifiquen en l'apartat H del quadre de característiques. L'adjudicació recaurà en l'oferta que ofereixi la millor relació qualitat-preu. Per a la justificació del sistema de valoració de les proposicions s'aplica la Directriu 1/2020, de 23 de juny de 2020, d'aplicació de fórmules de valoració i puntuació de les proposicions econòmica i tècnica, de la Direcció General de Contractació Pública. Es preveuen només criteris automàtics. Pel que fa als criteris de qualitat es fixa una puntuació de 60 punts, distribuïda entre els criteris que es valoren i que són l'ampliació del termini de garantia de les obres fins a tres anys, la classificació ambiental del vehicle segons els criteris de la DGT, i disposar d'una entitat certificadora independent. L'oferta econòmica es valora en 40 punts i s'aplica per a la seva valoració la fórmula prevista en el PCAP, respecte de la qual s'estarà al que disposi l'OCEF en el seu informe. La proposició dels criteris automàtics de qualitat s'haurà de presentar d'acord amb el model de l'annex 2 mentre que l'oferta econòmica al model de l'annex 4.

D'acord amb les previsions de l'article 149 de la LCSP, l'apartat I del quadre de característiques regula els criteris per a la determinació de l'existència de baixes presumptament anormals i els conceptes que s'empraran per a la seva justificació referits tots ells al preu tot i valorar-se altres criteris. La clàusula catorzena detalla el procediment contradictori que caldrà seguir en aquests casos.

L'apartat J del quadre de característiques indica la documentació que en tot cas haurà de presentar l'empresa proposada com a adjudicatària, entre la qual s'hi troba la declaració responsable respecte la viabilitat tècnica, econòmica i de terminis de la seva proposta, l'acreditació documental del compromís d'adscripció de mitjans personals, i l'acreditació del criteri d'adjudicació automàtic relatiu a la classificació ambiental del vehicle ofert.

També es preveu el visat del delegat d'obra, l'assegurança de responsabilitat civil i de tot risc construcció d'import mínim al valor estimat del contracte que haurà de presentar l'empresa adjudicatària.

No s'exigeix garantia provisional d'acord amb l'article 159.4.b de la LCSP, però sí, tal i com disposa l'article 107 LCSP, una garantia definitiva d'un 5% de l'import de licitació atès que el preu s'ha determinat per preus unitaris.

D'acord amb els articles 122.2 i 202 de la LCSP, l'apartat M del quadre de característiques ha establert condicions especials d'execució de tipus social com són l'observança dels principis ètics i les regles de conducta als que s'ha d'adequar l'activitat del contractista previstes a la clàusula trentena. També es preveu una condició ambiental relativa a l'avaluació de l'emissió de gasos d'efecte hivernacle i la condició relativa a les obligacions de pagament a les empreses subcontractistes segons la clàusula trenta-cinquena.

Cal revisar la causa de modificació prevista a l'apartat N del quadre de característiques donat que es refereix a una disposició normativa (Reial decret 470/2021, de 29 de juny) que ja es d'aplicació a les especificacions tècniques d'aquest contracte. L'obligació de complir amb les equivalències dels materials i mètodes d'execució del nou codi estructural que aprova aquesta norma s'aplica a les obres iniciades a partir del 10/11/2024. Tenint en compte que es tracta d'una prescripció tècnica el més adequat seria que la seva regulació es contingues en un document tècnic, que hauria pogut ser el del desglossat d'actualització dels preus del projecte inicial. No obstant això, si es considera mantenir la regulació en aquest PCAP caldria incorporar-la en alguna de les clàusules que recullen les obligacions de l'adjudicatari. A la clàusula trenta-dosena es preveu la possibilitat de recollir a la liquidació, en una quantia no superior al 10% del preu del contracte inicial, les variacions que es produeixin durant l'execució del contracte en les unitats d'execució previstes sense necessitat de tramitar una modificació de contracte d'acord amb l'article 242.4 de la LCSP. Per a les causes de modificació no previstes són d'aplicació els requisits de l'article 205 de la LCSP.

D'acord amb l'article 250.c de la LCSP es preveu la possibilitat de cessió dels drets i obligacions del contracte a tercers que haurà d'ajustar-se als requisits fixats a la clàusula trenta-quatre de conformitat amb l'article 214 de la LCSP.

L'apartat P del quadre de característiques i la clàusula trenta-cinquena permeten la subcontractació llevat de les tasques considerades crítiques com són les assignades al delegat d'obra i cap d'obra donada la vinculació directa d'aquestes figures amb el resultat de les prestacions contractades i les responsabilitats que se'n deriven. La celebració dels subcontractes, si és el cas, caldrà que s'ajusti als requisits de l'article 215.2 de la LCSP.

D'acord amb la clàusula trenta-sisena en aquest contracte només es podran revisar els preus de l'obra si es donen els requisits previstos a l'article 103 de la LCSP (que s'hagi executat el 20% del contracte i que hagi transcorregut un any des de la seva formalització). S'indica en l'apartat Q del quadre de característiques i a la clàusula citada la fórmula de revisió que s'aplicarà en cas que procedeixi la revisió d'aquests preus. Es recorda que la revisió de preus haurà de justificar-se d'acord amb la llei, tenint en compte que el contracte s'ha d'executar en el termini previst, que les demores imputables al contractista estan penalitzades i que atès el finançament europeu d'aquesta contractació el compliment dels terminis hauria de ser el més rigorós possible.

Pel que fa a les disposicions relatives a l'execució del contracte, d'acord amb l'article 144 del RGLCAP, l'apartat T del quadre de característiques i la clàusula vint-i-dosena estableixen l'obligació del contractista de presentar un programa de treball, dins del termini de 30 dies des de la formalització del contracte.

S'identifica en l'apartat W del quadre de característiques el responsable del contracte que serà el director facultatiu de les obres d'acord amb l'article 62 de la LCSP, el qual es contractarà externament mitjançant una licitació pública.

Respecte els mecanismes de control de les fites i objectius l'apartat X del quadre de característiques es remet a l'instrument de finançament europeu.

La clàusula vint-i-tresena es refereix a les penalitats per demora en l'execució i per incompliment parcial o compliment defectuós, i, preveu el procediment per a la seva aplicació. L'òrgan de contractació les aprovarà prèvia proposta raonada del responsable del contracte i cada penalitat imposada no podrà superar el 10% del contracte ni el 50% per a la totalitat. El detall de les penalitats es troba a l'annex 9. S'estableixen penalitats de demora reforçades i es justifica en el període de cobertura de l'instrument europeu que financia el contracte. També es regulen penalitats en cas d'incompliment de les condicions especials d'execució previstes a l'apartat M del quadre de característiques, entre d'altres.

A la clàusula vint-i-setena es regula l'abonament de les obres mitjançant certificacions mensuals.

Quant a les causes de resolució del contracte la clàusula trenta-novena recull les previstes a la llei per a la tipologia de contracte d'obres.

L'annex 7 detalla la finalitat del tractament de les dades personals que l'Agència obtingui dels licitadors en el marc del procediment de licitació per a les quals és d'aplicació la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals. Es fa constar que l'òrgan de contractació és el responsable del tractament de dades

personals. I s'indiquen els drets que poden exercir els licitadors en relació amb el tractament de les seves dades personals.

L'annex 10 recull les obligacions del contractista respecte dels treballadors adscrits a l'execució del contracte

El PCAP, en l'annex 11, als efectes de resolució de contracte (article 211.1.f de la LCSP), qualifica com a obligacions essencials del contracte la condició especial d'execució relativa al compromís d'adscripció permanent de l'equip amb el mateix perfil i gènere oferts.

Es preveu el règim ordinari de recursos atès que per la quantia del contracte no procedeix el règim del recurs especial en matèria de contractació que regula l'article 44 LCSP.

La jurisdicció contenciosa-administrativa és la competent per resoldre les qüestions litigioses del contracte tot i que es preveu la possibilitat de sotmetre a l'arbitratge la resolució de controvèrsies entre les parts en matèries de lliure disposició en els termes de la Llei 60/2003, d'arbitratge.

Conclusions

S'informa favorablement el Plec de clàusules administratives particulars del contracte d'obres sotmès a informe amb l'esmena dels defectes observats abans de continuar amb la seva tramitació.

